

**Державний професійно-технічний навчальний заклад
«Вінницьке вище професійне училище сфери послуг»**

Тетяна Куленко, Наталя Ткач

**СИСТЕМА РОБОТИ ПЕДАГОГА ЗАКЛАДУ
ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ
В ОСОБИСТОМУ ІНТЕРНЕТ-ПРОСТОРІ**

Конкурс: «ІКТ – цікаво, талановито, креативно»

**Номінація: «Система роботи в особистому Інтернет-просторі
педагога»**

Вінниця – 2021

Сучасний світ охопили інноваційні технології, які розвиваються шаленими темпами, змінюючи вимоги до професії викладача. Сьогодення потребує педагога, який не просто знає свій предмет, а й уміє передати ці знання учням, використовуючи при цьому інформаційно-комунікаційні технології. Комп'ютеризація освітнього процесу багато в чому розширює можливості здобувача освіти в отриманні великого об'єму інформації, а викладача мотивує на внесення змін до своєї діяльності.

Розвиток технологій вимагає розробки нових стратегій в роботі освітян, використання ІКТ на уроках та в позаурочний час. Звичайно, з'являються і нові проблеми, і нові вимоги до якості роботи, і нові виклики для вчителів. У Концепції «Нова українська школа» (2016 р.) позначено десять ключових компетенцій, що необхідні будь-якій людині і, в першу чергу, педагогу для його професійної діяльності [4]. Однією з них була виділена інформаційно-цифрова компетентність (ІЦК). В першу чергу, це зумовлено тим, що цифрова грамотність та вміння використовувати комп'ютерні технології сьогодні є пріоритетом у будь-якій галузі суспільства. Зрозуміло, що для освітян – це не просто новий виклик, це запорука успіху дітей. Сучасний вчитель має бути компетентним у використанні різних технологій. При цьому змінився сам спосіб отримання інформації, а викладач перестав бути її єдиним джерелом. Робота педагога тепер – це поєднання стандартного викладу матеріалу з використанням технічних засобів, вміння правильно об'єднати оцінювання навчальних досягнень та формувального оцінювання знань учнів.

Вимоги до фахових компетентностей педагогів також постійно змінюються. У пункті 10 статті 18 Закону України «Про освіту» зазначено, що професійний розвиток – це безперервний процес навчання та вдосконалення професійних компетентностей фахівців після здобуття вищої або післядипломної освіти, що дає змогу фахівцю підтримувати або покращувати стандарти професійної діяльності і триває впродовж усього періоду його професійної діяльності [5].

Інформаційно-цифрова компетентність вчителя – це головна риса сучасного педагога, яка формується шляхом самоосвіти та самовдосконалення. Проте варто наголосити на тому, що простих умінь користуватися певними технічними ресурсами замало, адже потрібно це робити змістовно, враховувати вік учнів, можливості сприйняття матеріалу за допомогою того чи того технічного засобу, критично осмислити кожен крок і не перебільшити ліміт використання техніки порівняно із звичним спілкуванням.

Застосування ІКТ на заняттях – це, насамперед, впевнене володіння певними технічними засобами, вміння обробити, знайти інформацію в інформаційному просторі, знати алгоритми роботи в певних середовищах. А також розуміти поняття «кібербезпеки» та правильно його подати учням перед використанням тих чи інших програмних засобів, ресурсів. Обов'язково потрібно пам'ятати і про доброчесність та інформаційну етику. Це досить складно, але є необхідною умовою для правильної роботи в інформаційному просторі сучасного вчителя.

Сьогодні важко уявити професійну діяльність педагогічного працівника без електронних засобів комунікації. У всіх навчальних закладах як викладачі, так і студенти активно використовують комп'ютери, ноутбуки, мобільні телефони, смартфони чи планшети з доступом до інтернету.

Сукупність всієї інформації, накопиченої людством в процесі розвитку науки, культури, освіти і практичної діяльності людей, називають інформаційними ресурсами [3].

Працюючи на комп'ютері, планшеті, ноутбукі чи в телефоні викладач має справу з інформаційними ресурсами у вигляді файлів з програмами, документів, web-сайтів, фотографій, відеофрагментів і ін., за допомогою яких починає формувати свій власний індивідуальний інформаційний простір. Формування такого простору залежить від технічних можливостей, бажання та прагнення до нового кожного викладача.

Серед великої кількості ресурсів важко зупинитися на одному, адже різноманіття ресурсів сьогодні просто неймовірне. Усі ресурси можна розділити на окремі блоки у користуванні:

- ресурси для створення відео та презентацій;
- ресурси для систематизації та перевірки знань;
- ресурси для поширення інноваційного педагогічного досвіду;
- ресурси, що є допоміжними на окремих уроках;
- ресурси для організації синхронного онлайн-навчання.

РЕСУРСИ ДЛЯ СИТЕМАТИЗАЦІЇ ТА ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ

Для перевірки чи засвоєння знань часто використовують наступні ресурси.

1. **Google Форми** — програмне забезпечення для створення опитування, що входить до складу безкоштовного веб-пакету Google Docs Editors, пропонованого Google. Використовуючи даний ресурс, легко складати тестові завдання, вікторити, опитувальники, різного типу анкети як для учнів, так і для батьків. (Рис.1) Google Форми дають можливість створювати наступні види тестових запитань: тестові завдання закритої

форми з множинним вибором (вибір однієї правильної відповіді), прапорці (вибір декількох правильних відповідей), введення тексту, вибір зі списку, шкала, сітка, дата та час.

Рис. 1. Загальний вигляд тестового завдання, створеного в **Google Форм**

Викладач має можливість налаштування форми для власної зручності :вказати всі вимоги до оцінювання, відправки форми і т.д. (Рис.2). І, головне, миттєво отримати та опрацювати результати роботи учнів, які будуть формуватися в окремій таблиці (Рис.3).

Рис. 2. Налаштування **Google Форм**

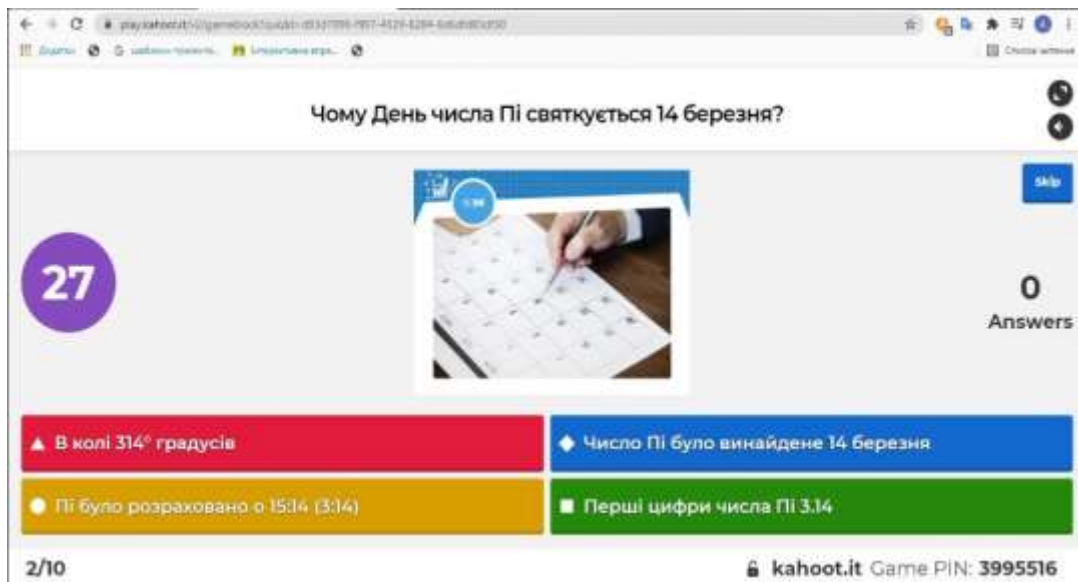

Рис. 5.

Приклад вікторини в Kahoot!

Також сервіс може стати у пригоді керівнику та педагогічному колективу навчального закладу для різних форм наукової, методичної та організаційної роботи [2].

3. **WordArt** – сервіс для створення хмари слів, який досить зручно застосовувати на заняттях, що вимагають використання методу графічної систематизації, адже іноді здобувачам освіти важко запам'ятати велику . (Рис 6).

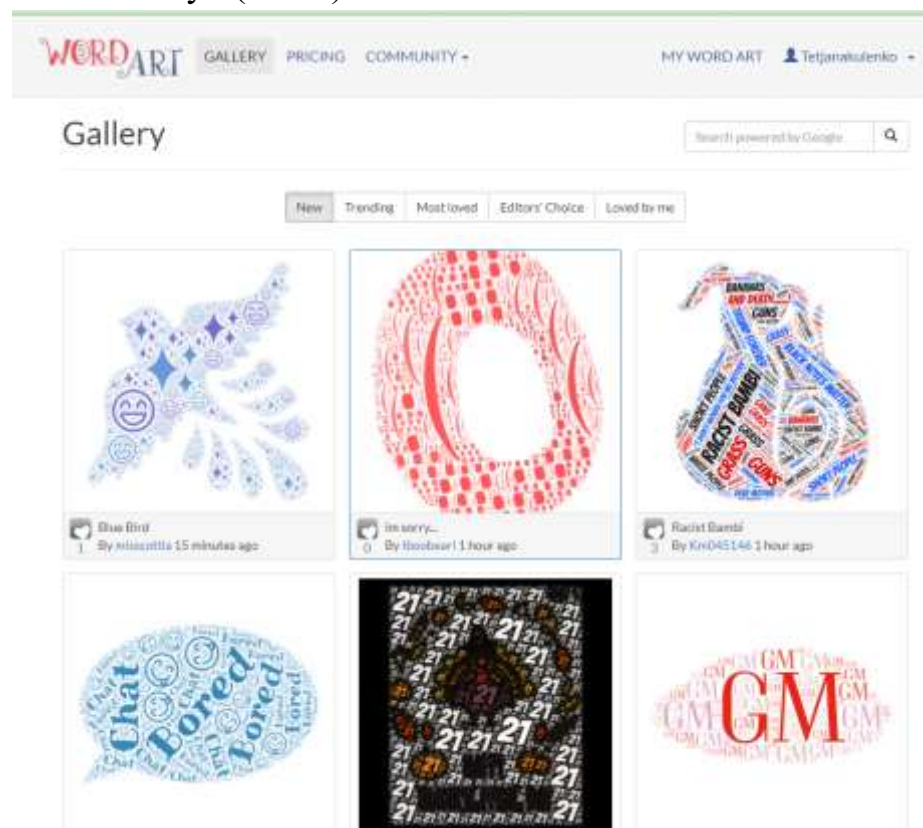

Рис. 6. Загальний вигляд вікна WordArt

Використання яскравої графіки у вигляді хмар слів на уроках дозволить зробити акценти на ключових моментах із теми вивчення. Це, у свою чергу, сприяє переосмисленню та систематизації навчального матеріалу. Крім того, використання різних кольорів, шрифтів та форм хмар дозволить учням швидше опанувати новий матеріал завдяки активному залученню зорової пам'яті.

- 1. Google Презентації** - це сервіс для представлення нових ідей у вигляді презентацій. Сервіс дозволяє використовувати різноманітні теми, шрифти, додавати відео, анімаційні ефекти та інші виразні засоби. Можливий колективний доступ до файлів, а також одночасна робота з файлами декількох користувачів. (Рис. 8) Можливе коментування документів для подальших обговорень. Доступне перетворення файлів з PowerPoint. Доступна можливість роботи з

файлами без використання інтернету.

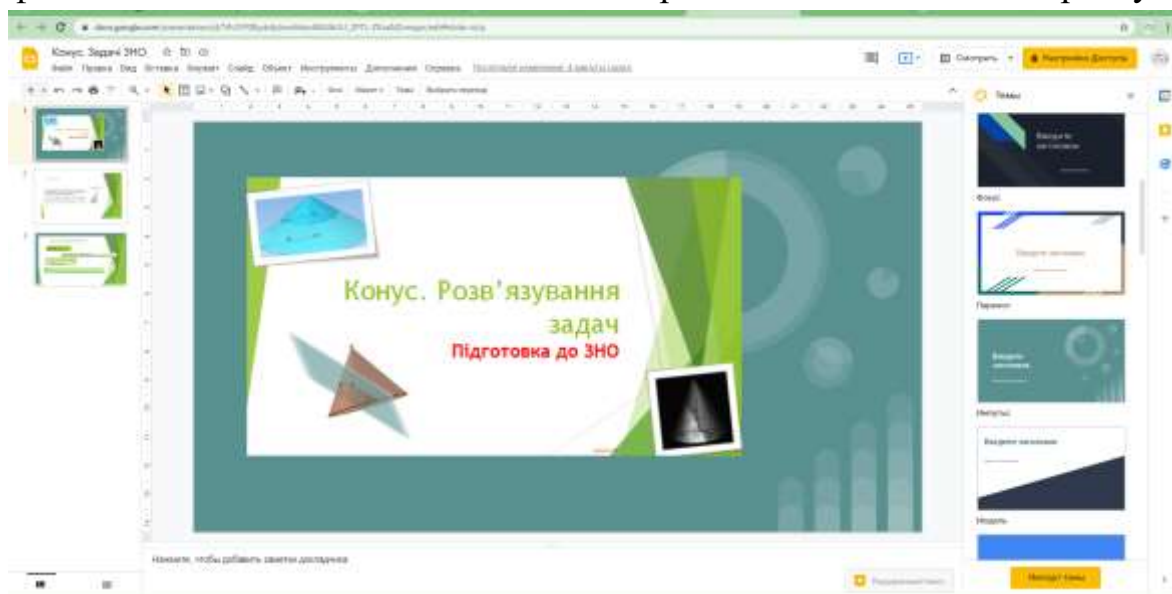

Рис. 8 Вікно Google Презентації

2. **Movavi Video Suite** (Рис. 9). Користувачі, які тільки починають вивчати відеомонтаж, найчастіше мають багато проблем з реалізацією своїх задумів. Зазвичай бажання навчитися монтувати відео народжується з ідеї, задумки в голові.

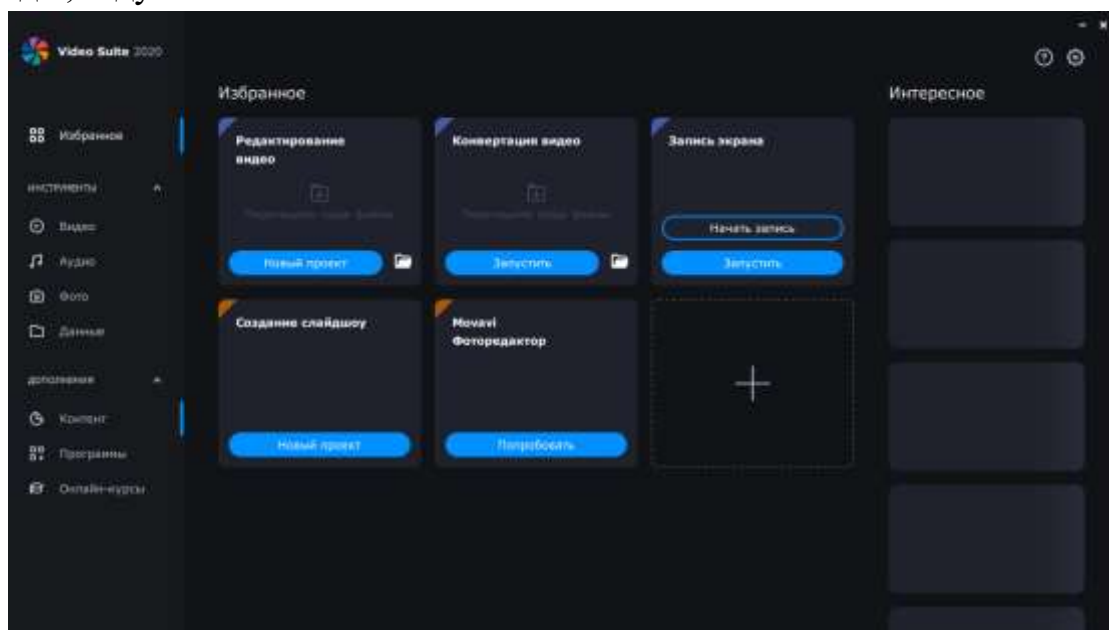

Рис. 9. Вікно запуску програми **Movavi Video Suite**

Якщо вам потрібно разово зробити невеликий ролик або ви тільки-но починаєте вивчення відеомонтажу, найкраще використовувати спрощені програми для редагування відео. Однією з таких програм є Movavi Video Suite. Її відмінна риса в тому, що вона містить пакет всіх необхідних інструментів від створення відео до редагування та імпорту в необхідний формат. Також дає можливість запису власного екрану та зберегти у потрібному форматі. (Рис.10).

Рис 10. Приклад роботи в Movavi Video Suite

3. **Loom** – це безкоштовний інструмент для перегляду екрана, який працює у веб-браузері Chrome і дозволяє створити запис усього, що знаходиться на екрані комп'ютера (Рис.11). Користуватися сервісом можна безкоштовно. Одразу після відеозапису можна надсилати відеоуроки своїм учням. Після запису великих за часом відеозанять намагайтеся уважно їх переглянути та, за необхідності, перезаписати, перш ніж відправити учням. Подумайте про динаміку представлення наочності, чергування демонстрації екрану та демонстрації практичних прийомів викладачем. Дуже важливо скористатися всіма можливостями програми. У режимі демонстрації екрану можна показати спочатку невелику заставку, назву відеоуроку крупним планом. Добре почати відеоурок з невеликої інструкції, націлити учнів на самостійне навчання.

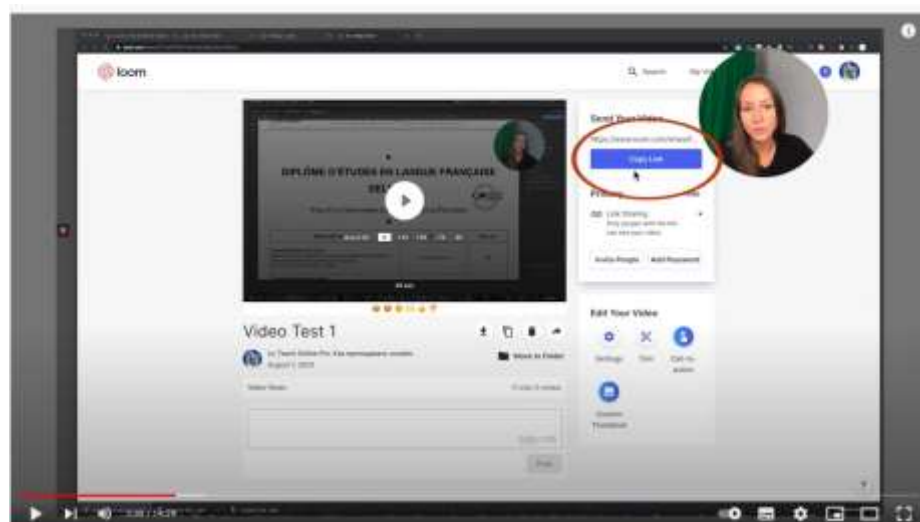

Рис.11 Приклад відео, створеного в Loom

4. **YouTube** – один з найбільш відвідуваних сайтів у світі. Як абсолютно безкоштовний засіб, він надає величезні можливості для використання

на уроці в якості додаткового освітнього ресурсу. З його допомогою можна записати та опублікувати урок, використовувати відео з елементами гри та інтерактиву, створювати тематичні плейлисти разом з учнями (Рис.12).

Рис.12 Приклад відео, розміщеного на ресурсі YouTube

Як подати записані уроки та відеоінструкції

1. Прагніть до створення коротких і дидактично продуманих відеороликів. Два п'ятихвилинних відео будуть переглянуті учнями з набагато більшою ймовірністю і корисністю, ніж одне десятихвилинне.

2. Використовуйте режим демонстрації екрану. Простий спосіб створити відеоурок – це записати показ ваших слайдів. Але не забувайте, що це досить швидкий спосіб втомити ваших учнів, якщо ви не тримаєте екран активним. Слайди повинні бути рухомими. Додайте більше переходів і анімацій, використовуйте курсор миші або режим малювання, щоб виділити, підкреслити щось важливе на слайді.

РЕСУРСИ, ЩО Є ДОПОМІЖНИМИ НА ОКРЕМИХ УРОКАХ

1. **Genial.ly** - мультизадачний онлайн-сервіс для створення презентацій, інтерактивних плакатів, зображень, карт, звітів, інфографік, вікторин, віртуальних посібників (Рис 13).

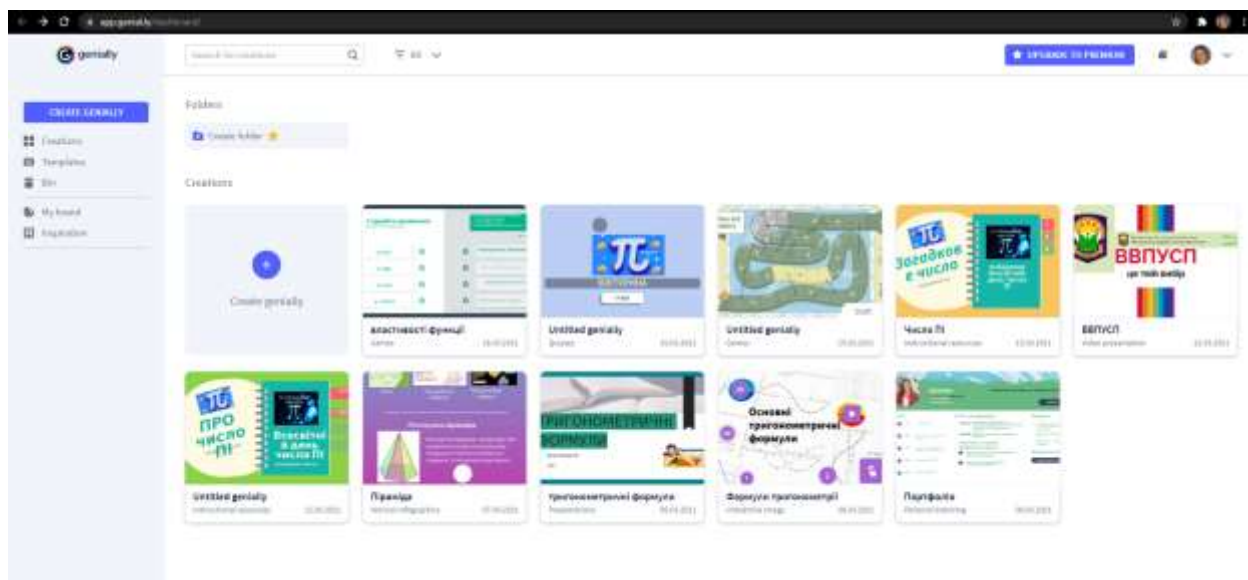

Рис. 13. Вікно сервісу **Genial.ly**

Сервіс містить понад тисячу різноманітних шаблонів, за допомогою яких можна швидко і без зайвих зусиль створювати інтерактивний контент. Легкий та зручний у користуванні (Рис. 14)

Рис. 14. Приклади робіт в **Genial.ly**

2. **Jigsawplanet** – безкоштовний онлайн-сервіс, за допомогою якого можна створювати власні пазли або збирати пазли-головоломки, вже створені кимось із користувачів, та ділитися ними у соціальних мережах чи вбудовувати у власний сайт. Досить зручно використовувати для проведення позааудиторних заходів, вебквестів (Рис. 15)

Рис. 15. Приклад використання сервісу **Jigsawplanet**

3. **Jamboard** – це безкоштовний інтерактивний сервіс від Google, покликаний допомогти без проблем передати власні ідеї, працювати та допрацьовувати цікаві креативні рішення спільними зусиллями. Базується цей девайс на хмарних технологіях, тож користуватися ним можна з будь-яких гаджетів. І все в режимі реального часу. Багато в чому сервіс схожий на звичайну білу дошку для малювання маркерами (Рис.16)

Рис. 16 Приклад засосування Jamboard під час онлайн-уроку

На відміну від звичайної дошки, Jamboard не має обмежень за розміром вільного місця і кількістю учасників, які можуть одночасно малювати на ній. До того ж усе, що намальовано на онлайн-дошці, можна зберегти на Google Drive: матеріали записані на Google Jamboard, нікуди не зникнуть із часом.

Wordwall можна використовувати для створення інтерактивних вправ і матеріалів для роздруку (Рис. 22). Їх можна відтворювати на будь-якому веб-пристрої, наприклад, комп'ютері, планшеті, телефоні чи інтерактивній дошці. Запропоновані шаблони містять відомі дидактичні ігри, які часто використовують у педагогічній практиці. Здобувачі освіти можуть відтворювати їх самостійно або це може робити викладач в той час, як учні та учениці виконують вправу по черзі біля дошки.

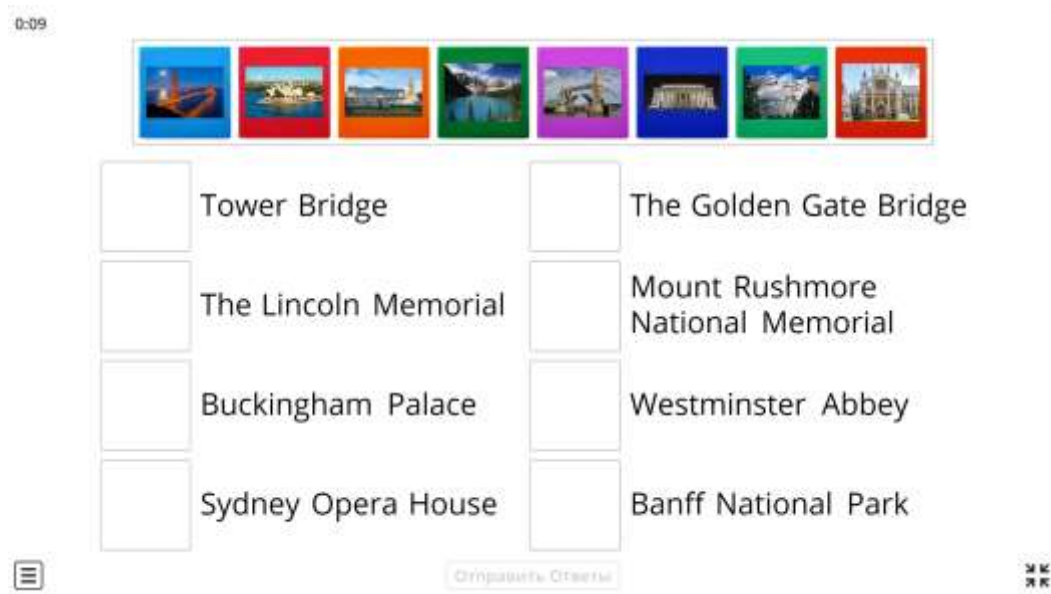

Рис. 22. Приклад використання можливостей **Wordwall**

LearningApps — онлайн-застосунок зворотного зв'язку, у якому здобувачі освіти визначають, наскільки добре вони засвоїли навчальний матеріал, які питання не зрозуміли. Сервіс заснований на роботі з шаблонами: від роботи з картами до розгадування кросвордів і створення карт знань (Рис. 23).

Рис. 23. Приклад використання можливостей **LearningApps**

WiseMapping – ментальна карта, на якій відображають слова, ідеї, завдання або інші елементи, розташовані навколо основного слова або ідеї (Рис 24). Використовують для генерування, відображення, структурування та класифікації думок і як допоміжний засіб під час навчання, організації, розв'язання проблем, прийняття рішень, та написання документів.

Рис. 24. Приклад використання можливостей **WiseMapping**

Canva - платформа графічного дизайну, яка дозволяє користувачам створювати графіку, презентації, афіші та інший візуальний контент для соціальних мереж (Рис.25). Доступна як веб версія, так і мобільна. Сервіс пропонує великий банк зображень, шрифтів, шаблонів та ілюстрацій.

Рис. 25. Приклад використання можливостей **Canva**

РЕСУРСИ ДЛЯ ПОШИРЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСВІДУ

1. **Google Sites** – веб-сервіс, який дає змогу користувачеві створювати та адмініструвати сайти, не вдаючись до програмування і не турбуючись про встановлення та налаштування спеціального програмного забезпечення (Рис. 26).

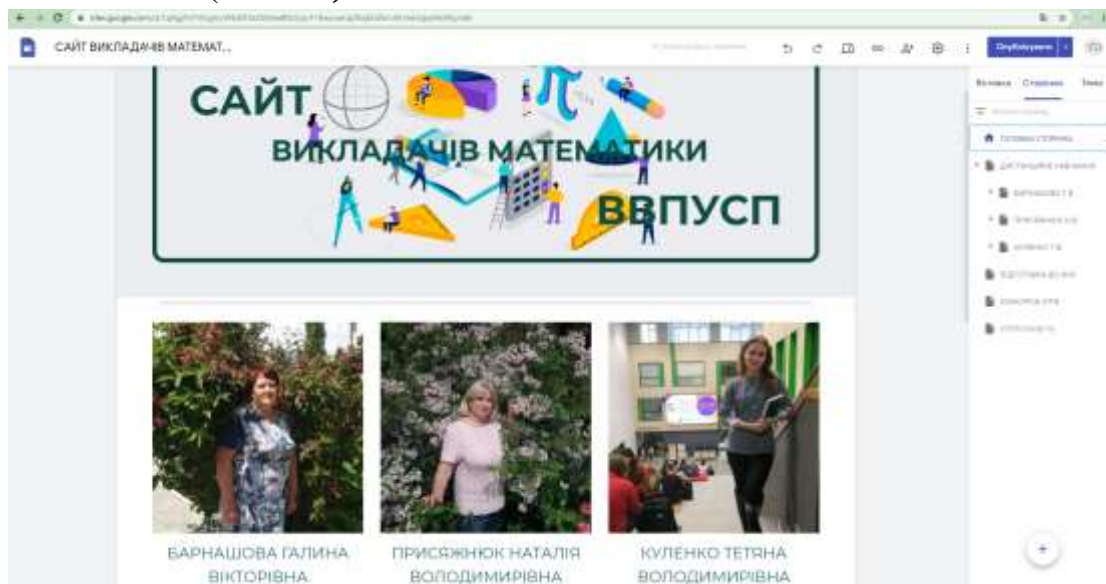

Рис.26. Приклад сторінки **Google Sites**

Створений користувачем сайт можна зробити загальнодоступним в мережі Інтернет або ж обмежити доступ до нього і залишити його відкритим лише певній групі користувачів. Власник сайту сам вирішує, хто має право відвідувати сайт та редагувати його контент та у будь-який момент може змінити права доступу [3].

В умовах сьогодення уміння продемонструвати свої освітні матеріали, надати доступ для користування учням різного типу навчального матеріалу для викладача є основною запорукою успіху. Створення власного сайту - це важливий крок до цього. Матеріали, виставлені викладачем на сайті, здобувачі освіти можуть використовувати у будь-який час. Зручність сервісу **Google Sites** також і у тому, що сайти легко адаптуються до мобільної версії, що надзвичайно важливо в умовах сучасного навчання.

Можливість зробити різні сторінки, вкладки, кнопки, використання влаштованих гіперпосилань, завантаження власних відео (Рис. 27) - це, з одного боку, можливість викладачу викладатися на повну потужність, а з іншого –отримати максимум потрібної інформації за короткий час на одному ресурсі.

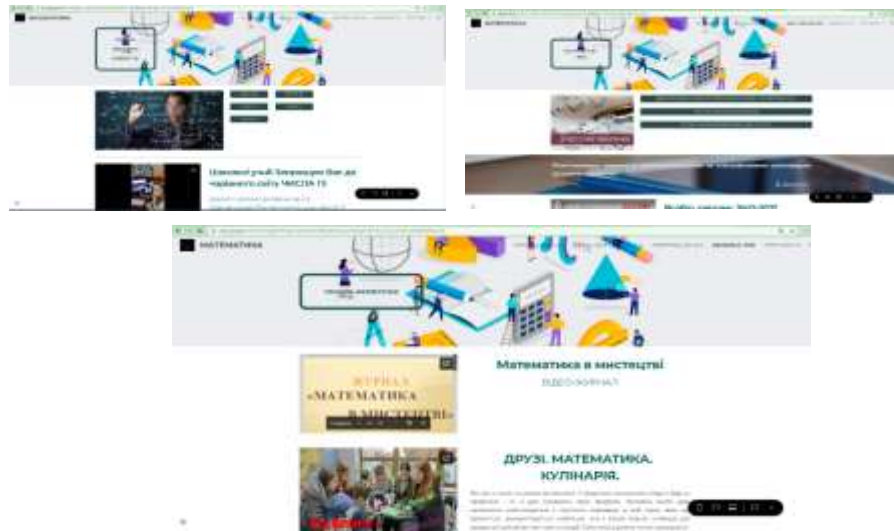

Рис. 27. Приклад сторінки **Google Sites**

Платформа **Blogger** від корпорації Google є найкращою для ведення персонального блогу (Рис. 28). Це гарний спосіб популяризації діяльності викладача як серед здобувачів освіти, так і серед колег. Тут можна зібрати цікаву, важливу, актуальну інформацію, розміщувати матеріал, власні розробки, ділитися своїми враженнями, спілкуватися.

Рис. 27. Приклад сторінки **Blogger**

РЕСУРСИ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ СИНХРОННОГО ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ

Для організації процесу синхронного онлайн-навчання можна використовувати такі інструменти:

Zoom. Популярність сервісу викликана можливістю автоматичного налаштування якості зв'язку (відео та звуку) в залежності від якості інтернет-з'єднання кожного з користувачів. Сервіс можна використовувати з інтернет-браузера, а можна інстальювати застосунок (Рис. 19). Він є умовно безкоштовним. Усі функції сервісу безкоштовно доступні для групової

відеоконференції тривалістю 40 хвилин. У платній версії час не обмежений та є можливість організовувати роботу в групах.

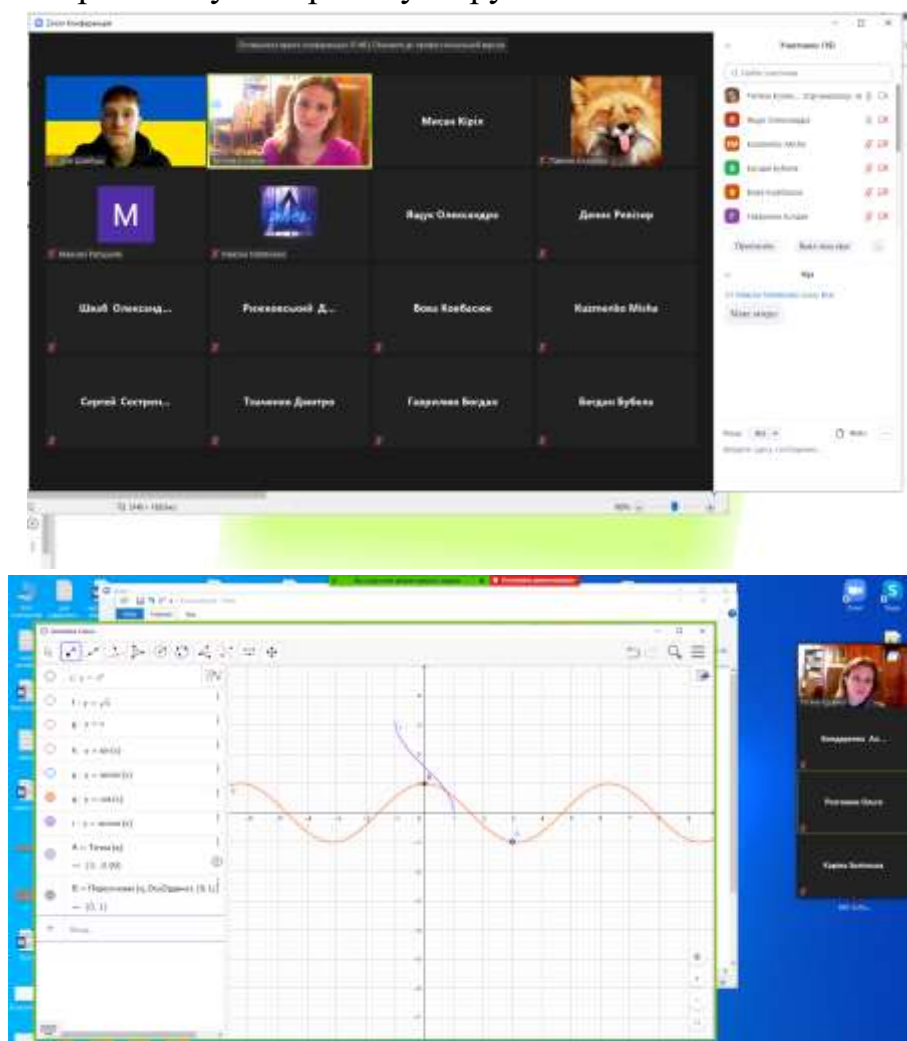

Рис. 19. Приклад використання можливостей **Zoom**

Google Meet. Можна використовувати як з інтернет-браузера, так і з заінстальованого застосунку. Він прекрасно працює й інтегрується з усіма сервісами від Google, є повністю безкоштовним за умови використання ліцензії G Suite Enterprise for Education (Google для освіти). Має всі функції, які можуть знадобитися для проведення заняття (Рис.20). Величезною перевагою сервісів Google є єдиний обліковий запис для користування і доступу до різноманітних сервісів та інструментів. Це зручно, наприклад, коли викладач під час заняття, яке відбувається у Google Meet, хоче використати віртуальну дошку Jamboard або дати завдання у Google Slides.

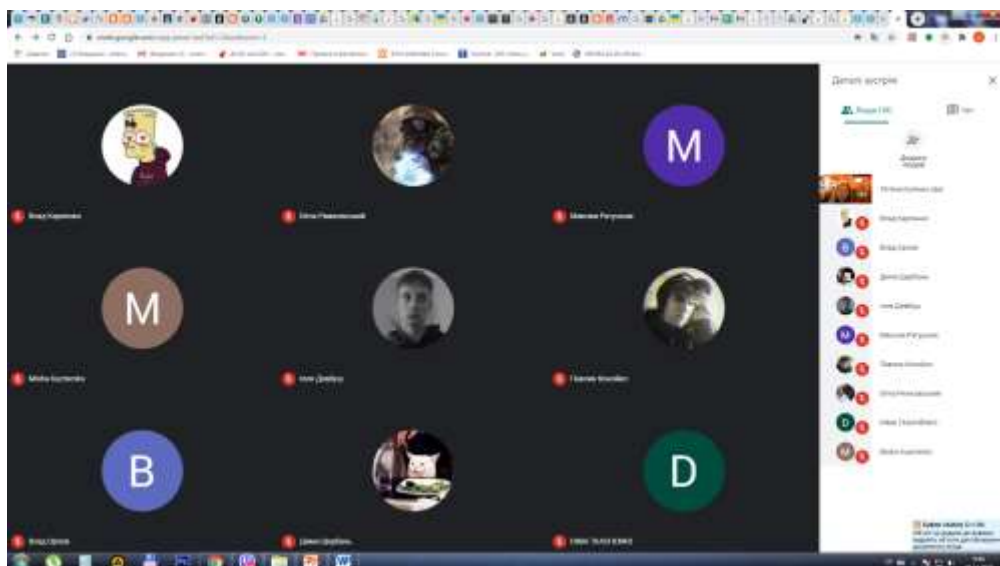

Рис. 20. Приклад використання можливостей **Google Meet**

Microsoft Teams. Інструмент для командної роботи від Microsoft, який оптимізує робочий процес викладача і дозволяє Усі функції сервісу безкоштовні для навчальних закладів (Рис 21).

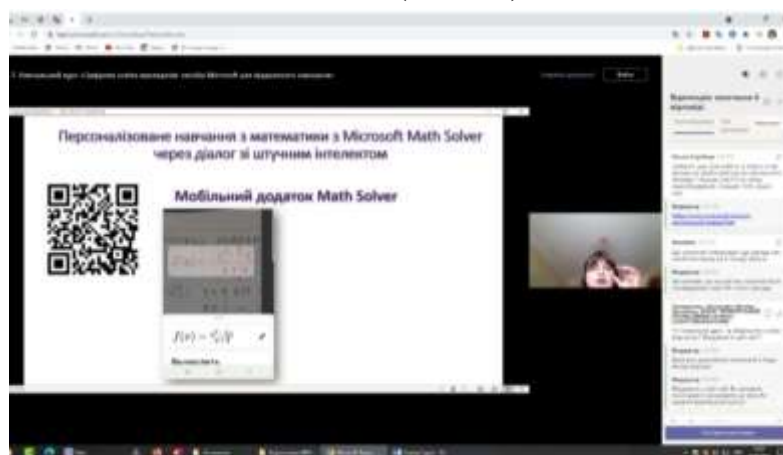

Рис. 21. Приклад використання можливостей **Microsoft Teams**

Реалізація освітнього процесу може бути ефективною лише за умови поповнення форм, методів здійснення навчального і виховного процесу. Тому під час упровадження інноваційних методів навчання здобувачі освіти більше знайомляться з технічною літературою, навчальними посібниками, підручниками, рекламними каталогами, матеріалами, розміщеними в інтернеті. У процесі дослідження, пошуку необхідної інформації покращується пошукова творча діяльність під час розв'язання нових задач і проблем. Здобувачі освіти підбирають матеріал, використовуючи сучасні друковані видання, опрацьовують його, самостійно складають проблемні задачі і намагаються розв'язати їх. Важливим аспектом є те, що вони творчо

підходять до вивчення кожної теми, шукають нестандартні рішення виконання роботи із заданої технологічної схеми. І коли здобувачі освіти на уроці вміло демонструють свої проекти, творчі роботи, реферати, то підвищується їхня самооцінка, що спонукає до більшої активності. Задача викладача – організувати свій особистий Інтернет-простір таким чином, щоб постійно підвищувати якість викладання, урізноманітнити процес отримання знань здобувачами освіти, розповсюджувати передовий інноваційний досвід, тим самим відкриваючи безкінечні можливості для саморозвитку та самовдосконалення.

Життя вимагає від випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти інтелектуального і морального розвитку, формування критичного і творчого мислення, вміння працювати з інформацією, відповідальності, ініціативності, комунікативності, самостійності мислення. Під час навчання із застосуванням інноваційних методів здобувач освіти стає не об'єктом, а суб'єктом навчання, він відчуває себе активним учасником подій і власної освіти та розвитку. Це забезпечує внутрішню мотивацію навчання, що сприяє його результативності. Завдяки ефекту новизни та оригінальності інтерактивних методів при правильній їх організації зростає цікавість до процесу навчання. Інтегрування звичайного уроку з інноваційними методами навчання дозволяє зробити процес навчання більш цікавим, різноманітним, інтенсивним.

Список використаних джерел

1. Бондар М. Які головні проблеми показав карантин у шкільній освіті України [Електронний ресурс] / М Бондар. – Режим доступу: <https://education.24tv.ua/yaki-golovni-problemi-shkilniy-osviti-ukrayini-novini-ukrayini> (дата звернення 22.10.2021). – Назва з екрана.
2. Закон України "Про освіту" № 2145-VIII від 05.09.2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення 22.10.2021). – Назва з екрана.
3. Методичні рекомендації щодо організації виховної роботи під час карантину [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://ippo.edu.te.ua/2020/04/27/metodichni-rekomendaci-roboti-v-umovax-karantinu> (дата звернення 22.10.2021). – Назва з екрана.
4. Про затвердження Положення про дистанційне навчання : Наказ Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 №466 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text>. (дата звернення 22.10.2021). – Назва з екрана.
5. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року: Розпорядження КМУ № 988-р від 14.12.16 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу :https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/54258/ (дата звернення 22.10.2021). – Назва з екрана.